

รายงานการประชุม
คณะอนุกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ
ครั้งที่ ๑ /๒๕๕๕
วันศุกร์ที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เวลา ๙.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๒ อาคารกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

อนุกรรมการผู้มาประชุม

๑.	นายสุรพล พงษ์หัตถศิริกุล	รองปลัดกระทรวงมหาดไทย	รองประธานอนุกรรมการ
๒.	นางสาวรจนา เนตรแสงทิพย์	รองผู้อำนวยการสำนักงานสถิติแห่งชาติ	รองประธานอนุกรรมการ
๓.	นายไชยงค์ มงคลกิจงาม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๔.	นางละอองดาว สีจันทร์แจ่ม	นักวิชาการสถิติชำนาญการพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ	อนุกรรมการ
๕.	นายธวัชชัย ธรรมรักษ์	ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	อนุกรรมการ
๖.	นางอรพิน ทรัพย์ล้ำ	นักวิชาการสถิติชำนาญการพิเศษ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
๗.	นางสาวเกสสุตา ฤทธิธรรณชัย	ผู้อำนวยการส่วนบริหารการทะเบียน สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
๘.	ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์	ผู้อำนวยการวิจัย ด้านการพัฒนาแรงงาน มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	อนุกรรมการ
๙.	ดร.วาสนา อิมเอ็ม	ผู้แทนกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA)	อนุกรรมการ
๑๐.	ดร.อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์	อาจารย์ประจำ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล (แทน ผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล)	อนุกรรมการ
๑๑.	นางสาวศิริวรรณ ศิริบุญ	รองคณบดีวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (แทน คณบดี วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย)	อนุกรรมการ
๑๒.	นางสาวดวงใจ พัทมุข	นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมพัฒนาชุมชน (แทน ผู้อำนวยการศูนย์ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน)	อนุกรรมการ

๑๓. นางปัทมา อมรสิริสมบุรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มสถิติประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวบงกช วิบูลย์ธนานันต์	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมวิชาการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ	อนุกรรมการ
๑๕. นายสัณชัย เตชนิมิตวัช	หัวหน้ากลุ่มวิชาการและระบบเทคโนโลยี การทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	อนุกรรมการและ เลขานุการ
๑๖. นางสาวนารี เพียงตา	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. นางสุมัยยา มานะจิตต์	นักวิชาการสถิติชำนาญการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อนุกรรมการผู้ไม่มาประชุม (เนื่องจากติดราชการอื่น)

๑. นายพระนาย สุวรรณรัฐ	ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ประธานอนุกรรมการ
------------------------	--------------------	------------------

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายวิลาส สุวี	ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำและบูรณาการสารสนเทศและตัวชี้วัด เพื่อการพัฒนาประเทศ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๒. นางสาวนันทา เนตรนุช	ที่ปรึกษา สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๓. นายปรีชา พรพิสิฐรัฐโชค	ผู้อำนวยการส่วนบริหารและพัฒนาเทคโนโลยีการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
๔. นางสาวชนิษฐา สงประยูร	นักวิจัย มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
๕. นางสาวลลิตา ละสอน	นักวิจัย มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
๖. นายวุฒิชัย ยามโคกสูง	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๗. นางสาวสุชาดา คำวงษ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
๘. นางอุไร คำพัฒน์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
๙. นายอนันต์ ไกรเนตร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๐. นางศุภลักษณ์ พุทธินันท์	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
๑๑. นางสาวธัญญชล พิชิต	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

๑๒. นายสฤณี วิฑูรย์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการบริหารงานทะเบียน
สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง
๑๓. นายปรีชา วงศ์ชาคร ผู้อำนวยการส่วนติดตามประเมินผล ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
๑๔. นางสาวณัฐภัสสร นิธิประภาวัฒน์ ผู้อำนวยการกลุ่มประสานสถิติด้านสังคม สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๑๕. นายสมยศ ประจันบาล นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
๑๖. นายศราวุฒิ ศรีทอง นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เริ่มประชุม เวลา ๙.๐๐ น.

ประธานอนุกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ (นายพระนาย สุวรรณรัฐ) ตัด
ภารกิจจึงได้มอบหมายให้รองประธานอนุกรรมการ (นายสุรพล พงษ์ทัดศิริกุล) ทำหน้าที่เป็นประธานอนุกรรมการในการ
ประชุมครั้งนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

๑.๑ ที่มาของคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย ๓ ด้าน

ประธานได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย ๓ ด้านมีที่มาจากแผน
แม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ มีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและ
ก้าวหน้า โดยมีกลไกการขับเคลื่อนที่สำคัญคือ คณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย ๓ ด้าน โดยมีรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นประธาน ได้มีการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันศุกร์
ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ มีมติให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา ๒๑ คณะ ซึ่งรวมถึงคณะอนุกรรมการสถิติสาขา
ประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ

มติที่ประชุม : รับทราบ

๑.๒ คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา ๒๑ คณะ

ประธานได้มอบหมายให้เลขานุการ (นายสัญญา เตชนิมิตวัช) แจ้งให้ที่ประชุมทราบเรื่องคำสั่งแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา ๒๑ คณะ ซึ่งเลขานุการได้แจ้งให้ทราบว่าคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย ๓ ด้าน
โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (นาวาอากาศเอกอนุดิษฐ์ นาครทรรพ) เป็นประธาน
กรรมการ ได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา ๒๑ คณะ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๕
คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา ๒๑ คณะ มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

○ องค์ประกอบของคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงจากหน่วยงานหลักเป็น
ประธานอนุกรรมการ หน่วยงานหลัก เป็นรองประธานอนุกรรมการและเลขานุการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็น
อนุกรรมการ และสำนักงานสถิติแห่งชาติ เป็นรองประธานอนุกรรมการ อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

สำหรับคณะอนุกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ อยู่ในหน้าแรกของคำสั่งแต่งตั้ง
คณะอนุกรรมการฯ มีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานอนุกรรมการ รองปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นรองประธาน
อนุกรรมการ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ และมีฝ่ายเลขานุการจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการ
ปกครอง และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

○ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการฯ

๑. จัดทำผังรวมสถิติทางการของสาขา
๒. พิจารณาคัดเลือกสถิติทางการจากข้อมูลการบริหารงาน การลงทะเบียน สำมะโน สำรวจ (ข้อมูลที่มีการจัดทำอยู่แล้ว) และกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ
๓. พิจารณานำหน่วยงานรับผิดชอบในการผลิตสถิติทางการที่ยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำ และประสานให้มีการผลิตสถิติทางการตามผังรวมสถิติทางการ
๔. นำเสนอชุดข้อมูลที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลและประเด็นยุทธศาสตร์
๕. ประสานงานการพัฒนาคุณภาพสถิติทางการ และปรับปรุงสถิติให้ได้มาตรฐาน
๖. บริหารจัดการการจัดทำมาตรฐานสถิติและส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์
๗. ประสานงานการเชื่อมโยง แลกเปลี่ยน และเผยแพร่สถิติทางการ
๘. ประสานงานด้านงบประมาณและการพัฒนาบุคลากรด้านสถิติ
๙. จัดทำรายงานประจำปี (รายงานสถานการณ์สถิติทางการและรายงานผลการดำเนินงาน) เสนอต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย ๓ ด้าน
๑๐. แต่งตั้งคณะทำงานฯ และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

ผลที่จะได้จากคณะกรรมการสถิติรายสาขา คือ

๑. แผนพัฒนาสถิติรายสาขา (แผน ๕ ปี)
๒. แผนปฏิบัติการสถิติรายสาขาประจำปี
๓. รายงานผลการดำเนินงานประจำปี

รองประธานแจ้งเพิ่มเติมให้ที่ประชุมทราบว่า คณะกรรมการสถิติรายสาขาทั้ง ๒๑ คณะดังกล่าวมีที่มาจากการจัดสาขาสถิติตามหลักสากลของสหประชาชาติ (United Nations Administrative Committee on Coordination : UNACC) ซึ่งได้แบ่งสถิติออกเป็น ๓๑ สาขา ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ (หน้า ๒๙) ซึ่ง สสช. ได้นำมาจัดกลุ่มสาขาสถิติใหม่เป็น ๒๓ สาขาตามความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย และเนื่องจากมีบางกระทรวงที่รับผิดชอบอยู่มากกว่า ๑ สาขา จึงจัดกลุ่มรวมเป็น ๒๑ สาขา

ประเด็นสำคัญของสถิติรายสาขา คือ การร่วมกันพิจารณาสถิติทางการซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญ จำเป็น มีคุณภาพ และมีหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ นอกจากนี้ข้อมูลบางรายการ เช่น ข้อมูลประชากรที่มีจากการทะเบียน และจากการสำมะโน โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ ๒ หน่วยงาน ซึ่งต้องพิจารณาคำนิยามให้ชัดเจนว่าแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง ผลลัพธ์ที่จะได้จากการดำเนินงานของคณะกรรมการสถิติรายสาขา คือ แผนพัฒนาสถิติรายสาขา ซึ่งจะมีการทบทวนยุทธศาสตร์ของกระทรวง คำนิยามต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือทางด้านคุณภาพข้อมูล

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อทราบ

๒.๑ ความสำคัญของสถิติต่อการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ

นางปัทมา อมรสิริสมบุรณ์ อนุกรรมการฯ ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ปัจจุบันมีการผลิตสถิติโดยหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก แม้ว่าการผลิตสถิติดังกล่าวจะมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดปัญหาต่างคนต่างทำ มีรูปแบบการจัดเก็บแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลมารวมกันหรือเปรียบเทียบ

กันได้ ข้อมูลสถิติที่มีอยู่ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ ไม่ทันต่อความต้องการ ขาดการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูล จึงควรมีการพัฒนากระบวนสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาวิจัยระบบสถิติของประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) พบว่าระบบสถิติของประเทศ มีลักษณะของการแบ่งงานกันทำมาเป็นเวลานาน กระทรวงต่าง ๆ มีการพัฒนาด้านการจัดเก็บข้อมูลและการรายงานทางสถิติในรูปแบบแตกต่างกันและอาจไม่สามารถใช้ประกอบกันได้ เกิดระบบสถิติแบบหลายหน่วยงานโดยปริยาย เกิดความซ้ำซ้อน ไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น หน่วยงานภาครัฐ ๒ แห่ง ต่างเก็บข้อมูลเรื่องเดียวกัน และต่างก็รายงานในเรื่องเดียวกัน แต่ข้อมูลมีความแตกต่างกัน ส่งผลให้ผู้ใช้อ้างอิงข้อมูลสับสน ไม่ทราบว่าจะเลือกใช้หรือเชื่อถือข้อมูลจากแหล่งใด ดังนั้น จึงมีแนวทางการพัฒนาระบบสถิติของประเทศ ดังนี้

๑. เน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมี สสช.เป็นหน่วยงานกลาง (ประสานงาน)
๒. พิจารณาและคัดเลือกสถิติทางการ (Official Statistics) (หรือจัดทำเพิ่มเติม ถ้ายังไม่มี) โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
๓. พัฒนาสถิติรายสาขาให้เป็นมาตรฐานสากลเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน และเปรียบเทียบกับประเทศต่างๆ ได้
๔. พัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานต่างๆ
๕. เชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูล เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันได้
๖. พัฒนาการให้บริการข้อมูล เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึง
๗. พัฒนาระบบการนำเสนอข้อมูลสถิติและสารสนเทศ ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น แผนที่ GIS และกราฟ เป็นต้น เพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจอย่างมีเหตุมีผลทางวิชาการรองรับ (Evidence Base Decision Making)

มติที่ประชุม : รับทราบ

๒.๒ การจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

นางปัทมา อมรสิริสมบุรณ์ อนุกรรมการฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่าแผนพัฒนาสถิติรายสาขา เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการระบบสถิติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาสถิติรายสาขา ดังนี้

- ประเทศมีข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการวางแผนและประเมินผลการพัฒนาระดับประเทศและสาขา (สถิติทางการ)
- หน่วยงานสถิติต่างๆ มีสมรรถนะเพิ่มขึ้นด้านการจัดทำข้อมูลสถิติที่สามารถรองรับการวางแผนและประเมินผลการพัฒนาประเทศ
- รัฐบาลเห็นความสำคัญและจำเป็นของการลงทุนเพื่อพัฒนาการผลิตสถิติ และบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานต่างๆ
- ประชาชนเข้าใจและเข้าถึงสถิติสาขาต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว

แนวคิดในการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา มีดังนี้

๑. ศึกษาสถานการณ์และข้อมูลสถิติแนวโน้มการพัฒนาของสาขา
๒. วิเคราะห์สถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ยุทธศาสตร์กระทรวง/กรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. ศึกษาและวิเคราะห์สถานภาพข้อมูลสถิติ (เช่น คุณภาพ ความซ้ำซ้อน ปัญหา/อุปสรรคในการผลิตข้อมูล เป็นต้น) และการจัดการสถิติรายสาขาในปัจจุบัน
๔. จัดทำผังสถิติทางการ (รายการข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการวางแผนและประเมินผลการพัฒนา ระดับประเทศและสาขา)
๕. จัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

การจัดทำผังสถิติทางการ (รายการข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) มี ๒ กรณี คือ

กรณีที่ ๑ พิจารณาข้อมูลที่มีการจัดทำอยู่แล้ว

๑. ข้อมูลจากทะเบียนที่หน่วยงานต่างๆ จัดทำ
๒. ข้อมูลจากการสำรวจ/สำมะโน
๓. พิจารณาความซ้ำซ้อนของข้อมูลและหน่วยงานรับผิดชอบ
๔. พัฒนาวิธีการจัดทำข้อมูลสถิติ ให้มีคุณภาพ

กรณีที่ ๒ ข้อมูลที่ยังไม่มีหน่วยงานใดจัดทำ แต่มีความสำคัญและจำเป็น

๑. ร่วมกันพิจารณาชุดข้อมูลที่ขาดหาย
๒. ร่วมกันกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบในการจัดทำข้อมูล

การพัฒนาสถิติรายสาขา มีดังนี้

๑. แผนพัฒนาสถิติรายสาขา ซึ่งจะใช้เป็นกรอบในการพัฒนาสถิติในระยะเวลา ๕ ปี (ขณะนี้เหลือ ๔ ปี)
  - ๑.๑ ผังสถิติทางการ (รายการข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการวางแผนและประเมินผลการพัฒนา ระดับประเทศและสาขา)
  - ๑.๒ ทะเบียนสถิติทางการ (แหล่งข้อมูล วิธีการจัดทำ การเผยแพร่ ฯลฯ)
  - ๑.๓ ทะเบียนหน่วยสถิติ (ชื่อหน่วยงานที่จัดทำ บุคลากร งบประมาณ ปัญหาและอุปสรรค ในการผลิตและใช้สถิติ ฯลฯ)
๒. เมื่อจัดทำแผนแล้วเสร็จ ก็จะคัดเลือกประเด็นและกิจกรรมที่จะดำเนินงานในแต่ละปี มาจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปี
๓. เมื่อสิ้นปีงบประมาณ คณะอนุกรรมการสถิติแต่ละสาขา จะจัดทำ รายงานผลการดำเนินงานประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย ๓ ด้าน

รองประธานได้แจ้งต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการฯ แต่ละคณะเมื่อทำงานแล้วต้องรายงานผลกลับไปยังคณะกรรมการจัดระบบสถิติฯ เพื่อรายงานผลไปยังกรม. ต่อไป โดยการนำเสนอเป็นภาพรวมแต่ละสาขาเป็นปีงบประมาณในเดือนกันยายน คณะอนุกรรมการฯ มีอายุ ๕ ปี คือ ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘ ซึ่งในปี ๒๕๕๕ นี้จะเริ่มรายงานผลการดำเนินงานประจำปีว่ามีปัญหาอุปสรรคอะไร และต้องการงบประมาณเพิ่มเติมอย่างไร

ประเด็นข้อซักถามจากที่ประชุม

ประธานได้สอบถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับคำว่า Official Statistics ในสาขาประชากรศาสตร์ฯ ซึ่งมีหน่วยงานของกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลัก คือ กรมการปกครองจะมีข้อมูลทางด้านประชากร เป็นข้อมูลจากทะเบียน แต่ข้อมูลที่ยังไม่มี เช่น ศาสนา อาชีพ จะต้องทำการสำรวจเพิ่มเติมหรือไม่

รองประธานชี้แจงว่า สิ่งสำคัญคือ รายการสถิติทางการหรือข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นซึ่งอยู่ในบทที่ ๓ ของ (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติว่าควรมีสถิติทางการอะไรบ้าง และใครเป็นผู้จัดทำ มีข้อมูลใดที่คณะอนุกรรมการฯ คิดว่าสำคัญ หรือมีข้อมูลที่จำเป็นแต่เกี่ยวกับสาขาอื่น ฝ่ายเลขานุการก็จะประสานงานให้สาขาที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ซึ่งคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขาทุกคณะจะมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมเป็นทีมเลขานุการ ซึ่งจะเป็นผู้ประสานงานกับสาขาอื่นๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนต่อไป

ประธานได้สอบถามเพิ่มเติมในประเด็นสถิติ ๓ ด้าน คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำไมจึงไม่เป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เนื่องจากการเมืองเป็นเรื่องสำคัญของประเทศซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทุกด้าน รวมทั้งด้าน logistic ด้วย จึงน่าจะมามีข้อมูลการคัดเลือกคนเข้าสู่ระบบการเมือง จะมีคนมาจากกลุ่มใด สอดคล้องกับโครงสร้างของประเทศหรือไม่ ประเทศเรามีโครงสร้างของเกษตรกร นักธุรกิจ ผู้รับเหมาอยู่ในสภาจำนวนเท่าใด และการผลิตนโยบายสอดคล้องกับนโยบายชาติหรือไม่

รองประธานชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา ๒๑ คณะ จะมีสาขายุติธรรม ความมั่นคง การเมืองและการปกครอง ซึ่งเรื่องการเมืองจะอยู่ในสาขานี้ แต่เนื่องจากโดยทั่วไปในประเทศต่างๆ การเมืองถือว่าไม่ได้เป็นสาขาใหญ่ สาขาใหญ่ที่เกี่ยวกับความเป็นอยู่ของประชากร คือ เศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสาขายุติธรรม ความมั่นคง การเมือง เป็นสาขาที่อยู่ในด้านสังคม จะมีข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีของนักการเมือง จำแนกตามอาชีพ รายได้ การศึกษา เพศ อาชีพ อายุ ซึ่งเดิมอยู่ในสถิติด้านสังคมอื่นๆ

มติที่ประชุม : รับทราบ

๒.๓ ประเด็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายของประเทศไทยใน ๖ เดือนข้างหน้า ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

นางปัทมา อมรสิริสมบุรณ์ อนุกรรมการฯ ชี้แจงให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ขอความร่วมมือให้ สศช. กำหนดประเด็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายของประเทศไทยใน ๖ เดือนข้างหน้า ซึ่งพบว่าไม่มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะโดยตรง แต่จะมีความเกี่ยวข้องกันในเชิงสังคมและมีความสัมพันธ์กับเรื่องประชากร คือ ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของชุดข้อมูล ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์	รายละเอียดของชุดข้อมูล
การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้	๑. อัตราเจริญพันธุ์รวมของประชากรไทย ๒. ระดับค่าเฉลี่ยเขาวัยปัญญาของเด็ก ๓. ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย ๔. จำนวนผู้เรียนทุกระดับการศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความเป็นพลเมือง ๕. สัดส่วนประชากรที่สามารถเข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ๖. จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาต่อประชากร ๑๐,๐๐๐ คน ๗. ผลิตภาพของแรงงาน ๘. อัตราของการเจ็บป่วยด้วยโรคหัวใจ เบาหวาน หลอดเลือดสมอง ความดันโลหิตสูง และมะเร็ง ๙. อัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ยาสูบ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย ๑๐. ดัชนีครอบครัวยุ่ง ๑๑. จำนวนผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวได้รับความช่วยเหลือคุ้มครอง ๑๒. การเรียนรู้ของคนในชุมชน ๑๓. คนในครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านและชุมชน

ประเด็นข้อคิดเห็นจากที่ประชุม

ดร.ยงยุทธ์ แอล้มวงษ์ อนุกรรมการฯ ให้ความเห็นว่า ประเด็นที่ทาง สศช. เสนอมาเป็นประเด็นที่ต้องใช้ข้อมูลจากหลายฐานเพื่อให้ได้คำตอบของประเด็นนั้น เป็นการใช้ประโยชน์ของข้อมูล เพื่อให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจว่ามีตัวแปรอะไรบ้างที่เป็น indicator ของข้อมูล

ดร.วาสนา อิ่มเอม ให้ความเห็นเพิ่มเติมจากประเด็นของ ดร.ยงยุทธ์ แอล้มวงษ์ ว่าข้อมูลเรื่องสถิติประชากรเป็นเรื่องสำคัญ เมื่อปีที่แล้วทางสภาพัฒน์ฯ และ UNFPA ได้มีการทบทวนสถานการณ์ทางด้านประชากรของประเทศไทยและมีการมองภาพไปข้างหน้าว่าในอนาคตเราต้องเตรียมการอะไรล่วงหน้าสำหรับโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลง

ในการใช้ข้อมูลยกตัวอย่าง เช่น ข้อมูลจากการเลือกตั้ง พบว่าประชากรที่ไปเลือกตั้งมีจำนวนน้อย เนื่องจากประชากรไม่ได้อยู่จริงตามพื้นที่ ตัวเลขประชากรในประเทศไทยมีหลายฐานมาก และตัวเลขมีความแตกต่างกัน ยังไม่มีการหาข้อสรุปที่ชัดเจน ซึ่งจะมีผลต่อการวางแผนงบประมาณ การกำหนดโครงสร้างต่างๆ ดังนั้นการประชุมครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากในการทำงานร่วมกัน

นายธวัชชัย ธรรมรักษ์ อนุกรรมการฯ ให้ความเห็นว่า ข้อมูลจากทะเบียนราษฎรมีพื้นฐานการจัดทำมานานกว่า ๕๐ ปี ต่อมาได้มีการทำทะเบียนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่น ทะเบียนครอบครัว ทะเบียนชื่อ ทะเบียนบัตรประชาชน ความเป็นคนไทยจะถูกตีกรอบโดยระบบทะเบียนที่ผ่านมาเป็นระยะเวลานาน อาจจะมีคนไทยที่ไม่ได้อยู่ในระบบทะเบียนบ้านอยู่บ้างแต่เป็นจำนวนน้อย จำนวนประชากรที่คลาดเคลื่อนขึ้นมามากนั้น เนื่องจากคนไทยมีบ้านหลายหลัง และมีความซับซ้อนในการย้าย เช่น การย้ายลอยเพื่อไม่ต้องการให้ปรากฏในการติดตามตัว นอกจากนั้นยังมีประเด็นสำคัญ คือ แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาประเทศไทยได้ง่าย ผู้อพยพตามแนวชายแดน นักท่องเที่ยว และนักธุรกิจ ดังนั้นการสำรวจต่างๆ ควรมีความชัดเจน และมีความแม่นยำในทางกฎหมาย

นางสาวศิริวรรณ ศิริบุญ อนุกรรมการฯ ให้ความเห็นว่า การใช้ประโยชน์ข้อมูล ควรมองในระดับของพื้นที่ด้วย ถ้าเราใช้ประโยชน์ของข้อมูลในระดับอำเภอ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ พยายามกระจายอำนาจในเรื่องการบริหารจัดการลงไปในระดับตำบล ดังนั้นจึงควรเชื่อมโยงไปถึงระดับตำบล เพื่อนำไปผนวกในการพัฒนาในภาพรวม และในปี ๒๕๕๘ จะเกิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asian Economic Community) หรือ AEC ซึ่งจะมีการเปิดพรมแดน เนื่องจากประเทศไทยเป็นแรงดึงดูดสูง จะมีคนจากประเทศเพื่อนบ้านเดินทางเข้ามา ดังนั้น ควรเตรียมการในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานของรัฐเพื่อรองรับ

นายธวัชชัย ธรรมรักษ์ อนุกรรมการฯ ชี้แจงว่า ในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สำนักบริหารการทะเบียนได้มีการเตรียมการมาบ้างแล้ว ในขณะที่มีการปิดประเทศ ยังมีแรงงานต่างด้าวเข้ามา ๑๐ ล้านคน ถ้ามีการเปิดประเทศแล้วการกำกับดูแลจะทำได้ยากขึ้น จึงต้องมีข้อมูลสำหรับการดูแลเรื่องสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ อาหารความปลอดภัย การรักษาพยาบาล ขยะมูลฝอย เพื่อรองรับคนที่เคลื่อนย้ายเข้ามา สำหรับหน่วยงานเจ้าภาพที่ดูแลในเรื่องนี้ยังไม่ชัดเจน เช่น กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงการพัฒนาสังคมฯ ซึ่งในเรื่องนี้ต้องดูประเด็นของเจ้าภาพ และขอบเขตให้ชัดเจน

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อพิจารณา

๓.๑ (ร่าง) แผนการดำเนินงาน (Gantt Chart) ของคณะกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

เลขานุการชี้แจงว่า เพื่อให้การดำเนินการเป็นที่ชัดเจน จึงได้มีการนำเสนอร่างแผนการดำเนินงานของ คณะกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ ซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

(๑) ประชุมคณะกรรมการสถิติรายสาขา ครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับ (ร่าง) แผนการดำเนินงาน (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติรายสาขา (บทนำ สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขา ผังสถิติทางการสาขา) และประเด็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายของประเทศใน ๖ เดือนข้างหน้าของ สศช.

(๒) ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Working Session) ครั้งที่ ๑ ระยะเวลา ๑ วัน ระหว่างวันที่ ๑๔-๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อทบทวนและปรับปรุง (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติรายสาขา (บทนำ สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขา ผังสถิติทางการสาขา)

(๓) ประชุมคณะกรรมการสถิติรายสาขา ครั้งที่ ๒ ในระหว่างวันที่ ๒๑-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อพิจารณา (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติรายสาขา (บทนำ สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขา ผังสถิติทางการสาขา สถานะและแนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขา) ทะเบียนสถิติทางการ และทะเบียนหน่วยสถิติ

(๔) ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Working Session) ครั้งที่ ๒ ระยะเวลา ๑ วัน ในระหว่างวันที่ ๒๘-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เพื่อพิจารณา (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติรายสาขา (บทนำ สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขา ผังสถิติทางการสาขา สถานะและแนวทางการพัฒนาสถิติทางการสาขา) จัดทำและนำเสนอทะเบียนสถิติทางการ และทะเบียนหน่วยสถิติ และยก(ร่าง) แผนปฏิบัติการปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

(๕) ประชุมคณะกรรมการสถิติรายสาขา ครั้งที่ ๓ ในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕ เพื่อพิจารณาแผนพัฒนาสถิติรายสาขาลับสมบูรณ์ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๖

รองประธานชี้แจงเพิ่มเติมว่า เนื่องจากคณะกรรมการต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีเสนอกรม. จึงน่าจะมีการประชุมไม่เกิน ๓ ครั้งในปี แต่เนื่องจากในขณะนี้ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร บางท่านอาจจะนำผู้ติดตามมาด้วย หรือมอบหมายให้คนที่รับผิดชอบด้านสถิติมาเข้าร่วมดำเนินการ ซึ่งเป็นการทำงานนอกกรอบเพื่อให้รวดเร็วขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม จะต้องมีการนำเสนอผลการทำงานให้คณะกรรมการฯ เพื่อให้ความเห็นชอบด้วย

มติที่ประชุม : เห็นชอบ (ร่าง) แผนการดำเนินงาน (Gantt Chart) ของคณะกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕

๓.๒ (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ

เลขานุการชี้แจงเกี่ยวกับกรอบ (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ ประกอบด้วย ๔ บท ได้แก่

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

๑.๒ แผนแม่บทระบบสถิติของประเทศและแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

๑.๓ แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติรายสาขา

๑.๔ ขอบเขตของสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ

บทที่ ๒ สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขา
ประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ

๒.๑ สถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ

๒.๒ นโยบาย แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขาประชากรศาสตร์ ประชากร
และเคหะ

บทที่ ๓ ผังสถิติทางสาขาสถิติศาสตร์ ประชากรและเคหะ

๓.๑ แนวคิดในการจัดโครงสร้างสถิติทางสาขาสถิติศาสตร์ ประชากรและเคหะ

๓.๒ ผังสถิติทางสาขาสถิติศาสตร์ ประชากรและเคหะ

บทที่ ๔ สถานะ และแนวทางการพัฒนาสถิติทางสาขาสถิติศาสตร์ ประชากรและเคหะ

๔.๑ แนวทางการพัฒนาสถิติทางสาขาสถิติศาสตร์ ประชากรและเคหะ

๔.๒ สรุปสถานะสถิติทางการในปัจจุบัน

๔.๓ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถิติทางสาขาสถิติศาสตร์ ประชากรและเคหะ

ภาคผนวก

ทะเบียนสถิติทางการ (Official Statistics Profile)

ทะเบียนหน่วยสถิติ (Statistical Units Profile)

รองประธานชี้แจงเพิ่มเติมว่าในบทที่ ๑ ต้องดูในเรื่องคำนิยาม ขอบเขตของประชากร เช่น คำนิยามของ
การทะเบียน และสำมะโนประชากรที่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น สำมะโนประชากรจะดูว่าในพื้นที่นั้นมี
คนอยู่จริงจำนวนเท่าใด เพื่อจัดสรรอุปโภคให้เพียงพอกับความต้องการ แต่ทะเบียนราษฎรจัดทำเพื่อแสดงตัวตนความ
เป็นคนไทย ดังนั้นเราต้องเขียนคำนิยามให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้ข้อมูลเข้าใจอย่างถูกต้อง ยกตัวอย่างเช่น ข้อมูลจากทะเบียน
คนในกรุงเทพฯ มี ๕.๖ - ๕.๘ ล้านคน แต่ข้อมูลจากสำมะโนจะได้ ๘.๓ ล้านคน ดังนั้นเราต้องดูคำนิยาม วัตถุประสงค์
ประกอบด้วย

นายรัชชัย ธรรมรักษ์ อนุกรรมการฯ ให้ความเห็นว่าข้อมูลสถิตินี้มีความสำคัญ ข้อมูลจากทะเบียนบอก
ว่ากรุงเทพฯ มีประชากรประมาณ ๕ ล้านคน แต่ความจริงแล้วน่าจะเกิน ๑๐ ล้านคน จำนวนที่เพิ่มขึ้นนี้มาจากประชากร
แฝง ซึ่งประชากรแฝงมีผลกระทบต่อด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และกระทบในเรื่องการเลือกตั้ง การกินอยู่ การศึกษา
การประกอบธุรกิจต่างๆ การติดตามประชากรแฝง เป็นเรื่องที่หน่วยงานกำลังคิดหาทางเพื่อให้ได้ข้อมูล

ดร.วาสนา อิมเอม อนุกรรมการฯ ให้ความเห็นในเรื่องประชากรแฝงว่า ในการสำมะโนประชากรครั้งนี้
เป็นครั้งแรกที่มีการเก็บข้อมูลเรื่องประชากรแฝง เนื่องจากมีการถามผู้อาศัยอยู่จริง ณ สถานที่เก็บข้อมูลว่ามีชื่ออยู่ใน
ทะเบียนบ้านหรือไม่ มีผู้อำนวยความสะดวกของ กทม. หลายท่านบอกว่าเป็นเรื่องยากที่จะบริหารจัดการน้ำ ขยะ ในเขตที่มี
ข้อมูลกับประชากรที่มีอยู่จริงไม่สอดคล้องกัน จึงมีข้อเสนอแนะในประเด็นดังนี้

๑. ข้อมูลของประชากรแต่ละแหล่งตอบโจทย์ต่างกัน แต่ควรทำให้สาธารณชนเข้าใจว่าจะนำข้อมูลไปใช้
ตอบอะไรบ้าง

๒. ร่างแผนพัฒนาสถิตินี้ยังขาดในส่วนตัวชี้วัดที่ตรงตามข้อตกลงร่วมกันขององค์การสหประชาชาติ เช่น ตัวชี้วัดการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ Millennium Development Goals ตัวชี้วัดต่างๆ ที่ต้องมาเกี่ยวข้องกับสถิติประชากรและใช้กำหนดเป็นมาตรฐานเพื่อใช้วัดระดับการพัฒนาของประเทศไทย กับประเทศอื่นๆ

รองประธานชี้แจงเพิ่มเติมว่าในสำมะโนประชากรรอบนี้ ได้ถามเรื่องประชากรแฝง ซึ่งประชากรแฝง คือ ประชากรที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านที่อยู่อาศัย ในตอนนี้ข้อมูลมีอยู่ประมาณ ๒๒-๒๓ % แต่ถ้าดูประชากรแฝงในระดับจังหวัด คือ ไม่มีชื่อในบ้านนี้ แต่มีชื่อในจังหวัด มีอยู่ประมาณ ๑๓ % ถ้าดูข้อมูลของกรุงเทพฯ มีอยู่ประมาณ ๓๕.๕ % ซึ่งคนที่เกิดในกรุงเทพฯ จริงๆ แล้วมีอยู่ประมาณ ๕๐ % เท่านั้น เราจะมีประชากรแฝงอยู่ ๒ ประเภท คือ กลางวัน และกลางคืน ประชากรแฝงกลางวัน คือ มาอาศัยอยู่เลย ในกรุงเทพฯ จะมีประชากรแฝงกลางวันอยู่มาก เช่น คนที่อาศัยอยู่ที่จังหวัดนนทบุรี สมุทรปราการ แต่กลางวันมาทำงานที่กรุงเทพฯ มาใช้สาธารณูปโภค น้ำ ไฟ ทิ้งขยะ โดยทางสำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำตัวเลขข้อมูลไว้แต่ยังไม่เสร็จเรียบร้อย ดังนั้นในกรุงเทพฯ จะมีข้อมูลแต่อาจไม่เท่ากับจำนวนที่คาดหวังไว้ว่าเป็น ๑๐ ล้านคน

สำหรับเรื่องข้อมูลในบทที่ ๓ จะมีตัวเลข ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็น Official Statistics เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นสถิติทางการที่จะใช้ร่วมกันตามความหมายและวัตถุประสงค์ และส่วนที่เป็นตัวชี้วัด เรียกว่าเป็น KNDI หรือ Key National Development Indicator ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติทำร่วมกับ UN ซึ่งจะเป็นไปตามมาตรฐานอยู่แล้ว

ดร.วาสนา อิ่มเอม อนุกรรมการฯ เสนอเรื่องความเป็นเมือง การใช้คำนิยามต่างๆ ในการกำหนดความเป็นเมือง เมื่อดูข้อมูลเทียบกับหลายประเทศจะพบว่าความเป็นเมืองเติบโตเร็วมากในหลายภูมิภาค แต่ถ้ามาดูเรื่องอัตราเติบโตของความเป็นเมืองในประเทศ จะพบว่า อัตราเติบโตในทางสถิติไม่ได้เติบโตมากนัก ปัญหาอยู่ที่การใช้คำนิยาม ถ้าพิจารณาคำนิยามของหลายประเทศก็มีความแตกต่างกัน หลายประเทศจะใช้เรื่องความหนาแน่นของประชากรในการกำหนดความเป็นเมือง

นางอรพิน ทรัพย์สัน อนุกรรมการฯ ให้ความเห็นว่า ข้อมูลของสาธารณสุข เช่น ด้านการเกิด การตาย และข้อมูลประชากร ซึ่งมีปัญหาคือข้อมูลประชากรที่เอามาคำนวณ ตัวเลขประชากรที่ไม่เหมือนกัน เวลานำไปคิดคำนวณ อัตราจะแตกต่างกัน อยากให้ข้อมูลประชากรแฝงมีตัวเดียวที่เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน ประชากรแฝงนี้รวมถึงกัมพูชา พม่า ด้วย และคนต่างด้าวก็หาข้อมูลตัวเลขยาก

นายรัชชัย ธรรมรักษ์ อนุกรรมการฯ เสนอตัวอย่างเรื่อง Smart Province ของจังหวัดนครนายก จากเดิมที่มีการเริ่มให้ใช้บัตรใบเดียวจากทุกๆ เรื่อง ทางสำนักบริหารการทะเบียนกำลังสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ตรวจสอบคนได้เร็วขึ้น ซึ่งเป็นเครื่องมือที่พกพาง่ายเพียงนำบัตรมาเสียบและสามารถ Online ระบบ 3G หรือเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย เพื่อให้สามารถบอกได้ว่าคนในพื้นที่นั้นเป็นใคร มาจากที่ใด เช่น ในสถานการณ์น้ำท่วม หรือภัยพิบัติ ต้องการทราบว่าในพื้นที่นั้นมีคนจากที่ไหนบ้าง เรามีข้อมูลจากทะเบียน และสำมะโนอยู่ แต่ในพื้นที่จริงไม่ทราบว่าเป็นคนจากที่ใด จึงน่าจะมีเครื่องมือนี้เพื่อใช้ในการตรวจสอบประชากรแฝง ซึ่งเป็นทิศทางที่สำนักบริหารการทะเบียนพยายามจะทำอยู่ อาจจะต้องให้ทางภาครัฐช่วยเหลือ และอาจจะต้องมีการจัดกิจกรรมแจกของเพื่อให้คนมาเสียบบัตรเพื่อขอข้อมูลว่าคนตรงนั้นเป็นใครมาจากที่ใด ความชัดเจนในการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีมากขึ้น โดยต้องอาศัยความร่วมมือช่วยเหลือกัน

ดร.ยงยุทธ์ แฉล้มวงษ์ อนุกรรมการฯ ให้ความเห็นว่า ประเด็นการผสมตัวแปรต่างๆ ไว้ด้วยกันเพื่อจะใช้ประโยชน์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หากมองย้อนกลับไปยังฐานเดิม ต้องแยกตัวแปรตามความสำคัญ ใครจะใช้ประโยชน์ในตัวแปรไหนตามความสำคัญ ปัญหาคือมีคนอยู่ที่ใด และย้ายไปที่ใดต้องมีกฎกติกาการแจ้งย้าย แต่กฎหมายที่มีอยู่ไม่ได้ Enforcement เรื่องนี้ต้องฝากให้ฝ่ายที่ดูแลเรื่องกฎหมาย กฎกติกาที่ใช้กับคนในแต่ละพื้นที่ ต้องมีการกำหนดคำนิยามของคนในพื้นที่ให้ถูกต้อง

นางสาวศิริวรรณ ศิริบุญ เสนอว่าคำนิยามเป็นเรื่องสำคัญ การตอบโจทย์ของการบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) ตัวอย่างเช่น ประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวีย ไม่มีการทำสำมะโนประชากร เพราะระบบทะเบียนใช้ได้ผลดีมาก ซึ่งไม่ได้เป็นในแง่การลงโทษทางกฎหมาย แต่ใช้เรื่องค่าใช้จ่าย คือ ถ้าคนไปอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีเลขบัตรประชาชน เวลาขอรับบริการสาธารณะต่างๆ เช่น โรงเรียน สาธารณสุข ก็จะถูกเก็บค่าใช้จ่ายในจำนวนเงินที่สูงกว่า ทำให้คนให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ เรื่องประชากรเป็นเรื่อง dynamic แต่ตัวเลขที่เราต้องการจะเป็น static หรือภาพที่หยุดนิ่งของประชากร การให้คำนิยามเป็นสิ่งสำคัญ

นายธวัชชัย ธรรมรักษ์ อนุกรรมการฯ ได้ยกตัวอย่างของประเทศเกาหลีว่าคนที่มาใช้สาธารณูปโภคต้องจ่ายเงินที่สูงกว่า ซึ่งเป็นการตรวจสอบคนได้ประการหนึ่ง และประเทศสิงคโปร์ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องบัตรประชาชนมาก ค่าใช้จ่ายในการทำบัตรครั้งแรก ๒,๐๐๐ บาท ถ้าทำบัตรหายต้องเสียค่าปรับ ๖,๐๐๐ บาท แต่ประเทศไทยค่าทำบัตร ๒๐ บาท ราคาต่อบัตรต้องลงเหลือถึง ๒๐๐ บาท แต่รัฐบาลเป็นผู้ออกให้ และคนมักจะทำบัตรหายบ่อย เปลี่ยนชื่อบ่อย

นายวิลาศ สุวี ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำและบูรณาการสารสนเทศและตัวชี้วัดเพื่อการพัฒนาประเทศของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ให้ความเห็นว่า ปัญหาเรื่องการใช้ประโยชน์ของข้อมูล ปัญหาเรื่องความซ้ำซ้อนและไม่ชัดเจนของข้อมูลจะสามารถแก้ไขให้ดีขึ้นได้ในคณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้ คณะอนุกรรมการฯ ชุดนี้เป็นคณะหนึ่ง และยังมีคณะอนุกรรมการสถิติรายภูมิภาค จะมีการทำงานในรายจังหวัด ลงไปถึงอำเภอ บทบาทของสำนักงานสถิติแห่งชาติจะผ่านกลไกทางสถิติลงไปทีละระดับ ในอีก ๓-๔ ปี ข้างหน้าประเทศไทยจะมีนักบริหารยุทธศาสตร์ที่ใช้ข้อมูลเพื่อการวางแผนหรือกำหนดนโยบาย (Evidence base Planning / Evidence base management / Evidence base Decision making) การร่วมมือกันจะทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ในอนาคต

มติที่ประชุม : เห็นชอบกรอบ (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติสาขาประชากรศาสตร์ฯ ที่เสนอมา แต่ในการทำงานจะมอบหมายให้คณะทำงาน (Working Group) ไปดำเนินการต่อ

๓.๓ แนวทางการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Working Session) ครั้งที่ ๑

เลขานุการชี้แจงต่อที่ประชุมว่า การทำงานในรายละเอียดจะมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Working Session) ซึ่งในครั้งที่ ๑ จะเป็นการทบทวนและปรับปรุง (ร่าง) แผนพัฒนาสถิติรายสาขา (บทนำ สถานการณ์ แนวโน้ม นโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสาขา ผังสถิติทางการ) พิจารณาชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายของประเทศ และสำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งต่อไป เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่กำหนดจึงเสนอให้แต่งตั้งคณะทำงานสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ จากคณะอนุกรรมการหรือผู้แทน (หรือทีมงานที่รับผิดชอบงานด้านสถิติ) และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (ซึ่งไม่ได้เป็นอนุกรรมการฯ)

มติที่ประชุม : เห็นชอบให้ตั้งคณะทำงานสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ

๓.๔ การแต่งตั้งคณะทำงานสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ

เลขานุการฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดทำร่างองค์ประกอบอำนาจหน้าที่ของคณะทำงานสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ เพื่อนำเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยในฐานะประธานคณะอนุกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะลงนาม ตามร่างฯ ที่ได้นำเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา

ความคิดเห็นจากที่ประชุม

นายสฤกษ์ วิทยุ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการบริหารงานทะเบียน ให้ความเห็นว่า ทางสำนักบริหารการทะเบียนคงจะต้องรับผิดชอบในเรื่องการดูแลบริหารจัดการคณะทำงานนี้ด้วยในเรื่องคำตอบแทนการประชุม เนื่องจากท่านปลัดกระทรวงมหาดไทยสั่งการไว้ และได้สอบถามว่าคณะทำงานนี้เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับใด สำหรับประธานของคณะทำงานสถิตินี้ขอเสนอให้เป็นผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน

เลขานุการชี้แจงว่า เนื่องจากเห็นว่าผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียนเป็นอนุกรรมการอยู่แล้ว การทำงานของคณะทำงานต้องลงลึกในรายละเอียดจึงคิดว่าผู้บริหารอาจจะไม่มีเวลา คือจะให้คณะทำงานเป็นผู้ไปพิจารณาในประเด็นย่อยก่อน แล้วจึงมานำเสนอในคณะอนุกรรมการฯ แต่ถ้าผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียนจะเป็นประธาน คณะทำงานก็ยินดี

สำหรับประเด็นองค์ประกอบของคณะทำงานฯ ที่ประชุมมีความเห็นต่างๆ ดังนี้

- ควรเพิ่มผู้แทนจากการเคหะแห่งชาติร่วมเป็นคณะอนุกรรมการสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ และคณะทำงานสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ
- ควรเพิ่มผู้แทนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และผู้แทนจากสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน เป็นคณะทำงานฯ
- ควรเพิ่มหน่วยงานที่เป็นอนุกรรมการฯ แต่ยังไม่มียชื่อเป็นคณะทำงานฯ

มติที่ประชุม : เห็นชอบให้เพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะทำงานสถิติสาขาประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ ดังนี้

- เพิ่มผู้แทนการเคหะแห่งชาติ
- เพิ่มผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และผู้แทนสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน
- เพิ่มคณะทำงานที่เป็นอนุกรรมการฯ แต่ยังไม่มียชื่อใน (ร่าง) องค์ประกอบคณะทำงานฯ เช่น ผู้แทนกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ (UNFPA) ผู้แทนมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้แทนสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ทั้งนี้ ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ให้แต่งตั้งเพิ่มเติมเป็นทั้งคณะอนุกรรมการฯ และคณะทำงานฯ ส่วนผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ให้เป็นประธานคณะทำงาน และให้หัวหน้ากลุ่มวิชาการและระบบเทคโนโลยีการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เป็นเลขานุการคณะทำงาน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

- ไม่มี

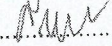
ปิดประชุม เวลา ๑๑.๐๐ น.

ลงชื่อ ..... มนระจิตต์ .....

(นางสุมัยยา มานะจิตต์)

อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

ลงชื่อ ....

(นายสัญญา เตชนิมิตวัช)

อนุกรรมการและเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงานการประชุม